

Obsah

1. Žiadosť o medzinárodnú ochranu / azyl	4
1.1. Ako požiadať o azyl/medzinárodnú ochranu?	4
1.2. Ktorý policajný orgán je príslušný prijať vašu žiadosť o azyl/medzinárodnú ochranu? ..	4
1.3. Ako prebieha podanie žiadosti o azyl?	4
1.4. Aké identifikačné činnosti polície musím strieť?	5
1.5. Ako požiadam o azyl v mene svojej rodiny?	5
1.6. Ako požiadam o azyl ak mám menej ako 18 rokov?	5
2. Čo je medzinárodná ochrana? Aký je rozdiel medzi azylom a doplnkovou ochranou? ..	5
2.1. Komu môže byť udelený azyl?	5
2.1.1. Čo je prenasledovanie?	6
2.1.2. Kto môže byť pôvodcom prenasledovania?	6
2.1.3. Čo sú obzvlášť zavrhnúťhodné dôvody prenasledovania?	6
2.1.4. Komu môže byť udelená doplnková ochrana?	6
2.1.5. Čo je to vážne bezprávie?	6
2.1.6. Kto môže byť pôvodcom vážneho bezprávia?	7
2.2. Komu môže byť udelený azyl z humanitných dôvodov?	7
2.3. Za akých podmienok môže byť udelený azyl za účelom zlúčenia rodiny?	7
2.3.1. Ktorým rodinným príslušníkom môže byť udelený azyl za účelom zlúčenia rodiny?	7
2.3.2. Čo znamená azyl za účelom zlúčenia rodiny?	7
3. Aké oprávnenia majú osoby, ktorým je udelená medzinárodná ochrana?	8
3.1. Aké druhy dokladov získavajú osoby, ktorým je udelený azyl?	8
3.2. Ako je zabezpečená zdravotná starostlivosť azylantovi?	8
3.3. Aké druhy dokladov získavajú osoby, ktorým je udelená doplnková ochrana?	8
3.4. Ako je zabezpečená zdravotná starostlivosť držiteľovi doplnkovej ochrany?	8
4. Doklady totožnosti a cestovné doklady	9
4.1. Prečo mi na začiatku konania policajti zobrali doklady? Kde sú? Kedy mi ich vrátia? ...	9
4.2. Akým dokladom sa mám preukazovať počas azylového konania?	9

5. Oprávnenosť pobytu na Slovensku, sloboda pohybu a cestovania.....	9
5.1. Môžem sa legálne pohybovať po Slovensku?	9
5.2. Odkedy dokedy mám oprávnenie na pobyt na Slovensku ako žiadateľ o azyl?.....	9
5.3. Môžem počas azylového konania cestovať do zahraničia?	10
5.4. Čo sa stane, ak opustím Slovensko pred skončením azylového konania?	10
5.5. Ako dlho budem v tábore v Humennom? Kam pôjdem potom? Dokedy sa na mňa vzťahuje zatvorený režim?	10
5.6. Pobyt mimo tábora.....	10
5.6.1. Ako funguje pohyb mimo tábora?.....	10
5.6.2. Môžem bývať mimo azylového tábora?.....	11
5.6.3. Aké povinnosti sú spojené s pobytom mimo tábor?.....	11
6. Zdravie	11
6.1. Ako je zabezpečená zdravotná starostlivosť pre žiadateľov o azyl?	11
6.2. Čo je obsahom zdravotnej prehliadky?	12
7. Práca, štúdium, podnikanie.....	12
7.1. Práca	12
7.1.1. Môžem ako žiadateľ o azyl pracovať?	12
7.1.2. Čo mám urobiť, aby som mohol začať pracovať?.....	12
7.1.3. Aké povinnosti mám ako zamestnaný žiadateľ o azyl?	12
7.2. Môžem ako žiadateľ o azyl podnikat?	13
7.3. Môžem ako žiadateľ o azyl študovať?.....	13
8. Iné druhy pobytu	13
8.1. Môžem ako žiadateľ o azyl podať žiadosť o pobyt (trvalý, prechodný, tolerovaný)? ...	13
8.2. Môžem podať žiadosť o azyl, ak mám už na Slovensku pobyt (trvalý, prechodný, tolerovaný)?.....	13
8.3. Čo je to tzv. oprávnenie zotrvať?	13
9. Práva a povinnosti žiadateľa o azyl.....	14
9.1. Aké sú moje povinnosti ako žiadateľa o azyl?	14
9.2. Aké práva má žiadateľ o azyl v konaní?.....	14
9.3. Aké povinnosti má žiadateľ o azyl v konaní?.....	14

10. Aký je priebeh konania o žiadosti o azyl?	14
11. Dôkazy	15
11.1. Aké dôkazy môžem predložiť v azylovom konaní?	15
11.2. Ako a kedy sa môžem oboznámiť s dôkazmi?	15
12. Rozhodnutie	16
12.1. Ako sa dozviem výsledok azylového konania?	16
12.2. Prečo je deň doručenia rozhodnutia dôležitý?	16
12.3. Aké rozhodnutie môže migračný úrad prijať o mojej žiadosti o azyl?	16
13. Žaloba na súd	17
13.1. Čo ak nesúhlasím s výsledkom azylového konania?	17
13.2. Ako môže rozhodnúť súd?	17
14. Sťažnosť na Najvyšší súd	17
14.1. Čo ak nesúhlasím s rozhodnutím súdu?	17
14.2. Môže proti rozhodnutiu súdu podať sťažnosť na Najvyšší súd aj migračný úrad?	18
14.3. Ako môže rozhodnúť Najvyšší súd?	18
15. Čo ak som podal opakovanú žiadosť o azyl?	18
16. Čo je to konanie o administratívnom vyhostení a prečo je dôležité vedieť, či bolo voči mne začaté?	18
17. Najčastejšie chyby v konaní a odporúčania ako postupovať	19

1. Žiadosť o medzinárodnú ochranu / azyl

1.1. Ako požiadať o azyl/medzinárodnú ochranu?

Podľa Všeobecnej deklarácie ľudských práv a Ústavy Slovenskej republiky každý môže vyhľadať a požívať v iných krajinách azyl pred prenasledovaním.

Ak sa nemôžete vrátiť do krajiny vášho pôvodu, pretože vám tam hrozí prenasledovanie alebo ohrozenie na živote alebo slobode, môžete na Slovensku podať žiadosť o azyl/medzinárodnú ochranu. Takúto žiadosť musíte podať **ihneď** pri vstupe na územie Slovenskej republiky, alebo **čo najskôr** po vstupe na územie Slovenskej republiky alebo odkedy ste sa dozvedeli o dôvodoch, pre ktoré sa nemôžete vrátiť.

Požiadať o azyl môžete tak, že na polícii vyhlásite, že žiadate o azyl alebo o medzinárodnú ochranu na Slovensku. Osobitne ak ste na Slovensku bez oprávnenia na pobyt (mimo povoleného času bezvízového styku, bez víz alebo bez povolenie na pobyt), uistite sa, že vaša vôľa žiadať o azyl je zrejmá a nepochybná z vášho konania a komunikácie od prvého momentu. Neskôr vám bude zabezpečený tlmočník. Aby sa o vašej žiadosti začalo konať, musí to byť príslušný policajný orgán. Nepríslušný policajný orgán vám poskytne informáciu, ktorý policajný orgán je príslušný, prípadne vás tam dopraví.

1.2. Ktorý policajný orgán je príslušný prijať vašu žiadosť o azyl/medzinárodnú ochranu?

Slovenské zákony presne určujú, na ktorej policajnej stanici môžete požiadať o azyl. Len tieto presne určené policajné stanice **sú príslušné na prijatie vašej žiadosti**, inde sa o azyl požiadať nedá.

V prípade, ak vstupujete na územie Slovenskej republiky cez hraničný prechod je príslušné na prijatie žiadosti o azyl oddelenie hraničnej polície **na hraničnom prechode**.

Ak ste pricestovali letecky je to policajný útvar **v tranzitnom priestore letiska** (Košice, Bratislava, Poprad).

Ak sa už nachádzate na území Slovenskej republiky, podať žiadosť o azyl môžete výlučne na **Oddelení azylu Policajného zboru v Humennom**.

Ak ste umiestnený v zatvorenom zariadení v tzv. **útvare policajného zaistenia pre cudzincov** (Sečovce alebo Medveďov), nachádzate sa vo väzbe alebo si odpykávate trest vo väzení, ak ste hospitalizovaný alebo umiestnený v zariadení pre starostlivosť o deti, príslušné je najbližšie oddelenie cudzineckej polície.

1.3. Ako prebieha podanie žiadosti o azyl?

Po tom, čo na polícii vyhlásite, že chcete podať žiadosť o azyl/medzinárodnú ochranu na Slovensku si policajti zabezpečia tlmočníka do jazyka, ktorému rozumiete. Polícii by ste od začiatku mali presne uviesť, akým jazykom hovoríte. Policajti s vami spíšu stručný záznam, kde uvedú vaše osobné údaje, informácie o vašej ceste a dôvodoch vašej žiadosti o azyl. Je dôležité, aby ste tieto údaje uviedli pravdivo, pretože tento záznam môže byť použitý aj v ďalších konaniach. Na účel overenia vašej totožnosti vás policajti sfoťografujú a odnímu vám odtlačky prstov a zadržia vám cestovný doklad (pas) alebo iný doklad totožnosti (napr. občiansky preukaz, vodičský preukaz, rodný list). Záznam o podaní vašej žiadosti o azyl pošlú na migračný úrad, ktorý sa bude vašou žiadosťou ďalej zaoberať.

1.4. Aké identifikačné činnosti polície musím strpieť?

Po podaní žiadosti o azyl na polícii ste povinný sa podrobiť fotografovaniu a odobratiu odtlačkov prstov z dôvodu overenia vašej totožnosti v policajných databázach a v celoeurópskej databáze Eurodac. Odtlačky prstov sa odoberajú žiadateľom o azyl starším ako 14 rokov. V prípade, že by mali úrady v konaní pochybnosť o vašom veku ako maloletej osoby, ste povinný sa podrobiť lekárskeho vyšetreniu na účel určenia vášho veku, ktorý sa vykonáva RTG vyšetrením kostí.

1.5. Ako požiadam o azyl v mene svojej rodiny?

U každého dospelého člena rodiny sa žiadosť o azyl/medzinárodnú ochranu podáva aj posudzuje samostatne. Slobodné deti mladšie ako 18 rokov sa posudzujú spolu s jedným z rodičov, ktorý za nich musí podať aj žiadosť o azyl. Samozrejme dbá sa na zachovanie jednoty rodiny. Žiadosť o azyl je možné podať len za vaše maloleté deti, ktoré sa s vami nachádzajú na Slovensku.

1.6. Ako požiadam o azyl ak mám menej ako 18 rokov?

Ak ste na Slovensku v sprievode rodičov alebo iných dospelých príbuzných, ktorí by mohli byť vašimi opatrovníkmi, o azyl za vás žiadajú oni.

Ak ste na Slovensku bez sprievodu rodiča alebo iného dospelého príbuzného, súd vám určí opatrovníka. Tento dospelý človek sa s vami porozpráva o vašej situácii, vyhodnotí čo je vo vašom najlepšom záujme a ak je to žiadosť o azyl, podá ju vo vašom mene.

2. Čo je medzinárodná ochrana? Aký je rozdiel medzi azylom a doplnkovou ochranou?

Medzinárodná ochrana sa poskytuje tým cudzincom, ktorí stratili ochranu svojej vlastnej krajiny. Pre hroziace prenasledovanie alebo vážne bezprávie sa tam nemôžu alebo nechcú vrátiť. Na Slovensku poznáme dva druhy tejto ochrany; azyl, ktorý sa poskytuje na dobu neurčitú a dočasnú doplnkovú ochranu, ktorá sa prvý krát poskytuje na jeden rok. Ak trvajú dôvody, môže byť predĺžená.

2.1. Komu môže byť udelený azyl?

Azyl vám môže byť udelený, ak máte vo vašej krajine pôvodu **opodstatnené obavy z prenasledovania** a pre tieto obavy sa nemôžete alebo nechcete vrátiť do krajiny pôvodu. Nie všetky hrozby alebo neprijemnosti, ktorým čelíte v krajine pôvodu budú na Slovensku dôvodom pre udelenie azylu. Azyl chráni iba tých, ktorým v ich krajine pôvodu ubližovali z obzvlášť zavrhnutiahodných dôvodov, a to z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov, alebo z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine. Môže tiež ísť o konanie osobitne namierené voči osobám určitého pohlavia alebo deťom pre ich zraniteľnosť.

Azyl môže byť tiež osobitne udelený blízkym rodinným príslušníkom osoby, ktorá už azyl na Slovensku získala. Slovenská republika môže poskytnúť aj azyl z humanitárnych dôvodov.

2.1.1. Čo je prenasledovanie?

Prenasledovaním sa rozumie závažné alebo opakované porušovanie vašich ľudských práv. Prenasledovania sa obáva ten, kto v krajine pôvodu čelil v minulosti fyzickému, psychickému alebo sexuálnemu násiliu, rôznym formám diskriminácie, neprimeranému alebo diskriminačnému trestnému stíhaniu alebo potrestaniu alebo mu takéto konanie hrozilo. Taktiež sa oprávnené môže prenasledovania obávať ten, v koho prípade sú presvedčivé dôkazy o tom, že mu takéto konanie v prípade návratu do krajiny pôvodu hrozí.

2.1.2. Kto môže byť pôvodcom prenasledovania?

Prenasledovať môže **štát, štátne orgány**, alebo subjekty, ktoré ovládajú štát. Prenasledovanie však môže hroziť aj od **neštátnych subjektov**, napríklad rôznych neštátnych ozbrojených alebo militantných skupín, bojujúcich kmeňov alebo organizovaných zločineckých skupín, ale napríklad aj od súkromných osôb, prípadne rodiny. Za vašu ochranu ako občana je v prvom rade zodpovedná krajina vášho pôvodu, prostredníctvom armády, polície, súdov a ďalších orgánov, ktoré poskytujú občanom ochranu. **Vaše obavy z prenasledovania môžu byť opodstatnené len vtedy, ak štát vám túto ochranu nemôže alebo nechce poskytnúť.**

2.1.3. Čo sú obzvlášť zavrhnutiahodné dôvody prenasledovania?

Azyl chráni len tie osoby, ktoré sú ohrozené prenasledovaním z týchto zavrhnutiahodných dôvodov: pre ich rasu, národnosť, etnickú príslušnosť, pre náboženské alebo politické názory, pre ich príslušnosť k určitej sociálnej skupine. Osobitne môžu byť ohrozené deti alebo osoby určitého pohlavia. Najčastejšie sú to dôvody, ktoré človek nemôže zmeniť alebo ktoré nemožno žiadať, aby sa ich osoba zriekla, pretože patria k základným prejavom ľudskej bytosti – napr. politické názory alebo náboženstvo alebo sexuálna orientácia.

2.1.4. Komu môže byť udelená doplnková ochrana?

Ak nespĺňate podmienky pre udelenie azylu, avšak sa nemôžete vrátiť do krajiny pôvodu, lebo vám hrozí vážne bezprávie, môžete získať dočasnú **doplnkovú ochranu**. **Prvýkrát sa udeľuje** na dobu 1 roka. Doplnková ochrana spravidla chráni civilistov, ktorí utekajú pred všeobecným násilím spojeným s vojnovým konfliktom. Taktiež však môže byť poskytnutá tým, ktorý sa obávajú popravu, mučenia alebo iného neľudského zaobchádzania v krajine pôvodu a nepreukázali obzvlášť zavrhnutiahodný dôvod, ktorý sa vyžaduje pre udelenie azylu.

2.1.5. Čo je to vážne bezprávie?

Vážne bezprávie je podobné ako prenasledovanie. Tiež ide o vážne alebo opakované porušenie vašich ľudských práv. Doplnková ochrana chráni výlučne pred hrozbou bezprávia vo forme trestu smrti alebo popravu, vo forme mučenia alebo krutého, neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu. Osobitne chráni doplnková ochrana pred reálnou hrozbou vážneho a individuálneho ohrozenia života nerozlišujúcim násilím spôsobeným ozbrojeným konfliktom.

2.1.6. Kto môže byť pôvodcom vážneho bezprávia?

Pôvodcom vážneho bezprávia môže byť štát a jeho štátne orgány. Ak sa bezprávia dopúšťajú neštátne subjekty, v prvom rade sa ako občan máte so žiadosťou o ochranu obrátiť na štátne orgány vašej krajiny (armádu, políciu, súdy). Doplnková ochrana prichádza do úvahy iba vtedy, ak preukážete, že štátne orgány vás nie sú schopné alebo ochotné pred vážnym bezpráviem chrániť, a že ani presťahovanie sa do inej bezpečnej časti krajiny pôvodu vám nemôže zabezpečiť účinnú ochranu pred bezpráviem.

2.2. Komu môže byť udelený azyl z humanitných dôvodov?

Azyl z humanitných dôvodov môže Slovenská republika udeliť osobe, ktorá nespĺnila podmienky pre udelenie azylu, ale z ľudského hľadiska je potrebné jej poskytnúť ochranu, pretože návrat do krajiny pôvodu by ju mohol vystaviť neznesiteľnej situácii, vážnym fyzickým alebo psychickým útrapám, prípadne smrti. Táto forma ochrany sa udeľuje zraniteľným osobám, najmä vážne chorým, traumatizovaným alebo veľmi starým osobám. Na udelenie azylu z týchto dôvodov nie je nárok. Jeho udelenie závisí výlučne od vôle migračného úradu.

2.3. Za akých podmienok môže byť udelený azyl za účelom zlúčenia rodiny?

Rodinným príslušníkom osoby, ktorej už bol udelený azyl, môže byť azyl udelený za účelom zlúčenia rodiny. Podmienkou je, aby sa nachádzali na Slovensku a podali žiadosť o azyl, a aby s tým azylant súhlasil. Azyl za účelom zlúčenia rodiny prichádza do úvahy, ak rodinní príslušníci nemajú iné samostatné dôvody pre udelenie azylu. Nie všetci rodinní príslušníci môžu získať azyl za účelom zlúčenia rodiny. Tento dôvod sa vzťahuje len na veľmi úzky okruh rodinných príslušníkov azylanta. Navyše sa táto možnosť netýka rodiny azylanta, ktorému bol azyl udelený z humanitárnych dôvodov.

2.3.1. Ktorým rodinným príslušníkom môže byť udelený azyl za účelom zlúčenia rodiny?

Azyl na účel zlúčenia rodiny môže byť udelený manželovi azylanta, za podmienky, že manželstvo existovalo už v čase kedy azylant odišiel z krajiny pôvodu. Taktiež sa týka slobodných maloletých detí azylanta alebo jeho manžela. Ak je azylant mladší ako 18 rokov, zlúčenie rodiny sa môže týkať aj jeho rodičov alebo osôb, ktorým bol zverený do osobnej starostlivosti.

2.3.2. Čo znamená azyl za účelom zlúčenia rodiny?

Azyl na účel zlúčenia rodiny sa poskytuje na tri roky. Po ich uplynutí sa na žiadosť azyl udelí na dobu neurčitú za predpokladu, že sú splnené podmienky (pozri odpoveď v otázke č.15.) a nejestvujú zákonné dôvody na jeho neudelenie.

3. Aké oprávnenia majú osoby, ktorým je udelená medzinárodná ochrana?

Osoby, ktorým je udelený azyl alebo doplnková ochrana, majú

- právo žiť sa na území Slovenskej republiky,
- právo vycestovať z územia Slovenskej republiky a vrátiť sa späť (okrem vycestovania do krajiny pôvodu),
- právo na získanie dokladu o pobyte,
- právo na získanie cestovného dokladu, ak nemajú vlastný,
- právo zamestnať sa na území Slovenskej republiky bez potreby povolenia na prácu,
- právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť,
- právo na integračnú pomoc

3.1. Aké druhy dokladov získavajú osoby, ktorým je udelený azyl?

Azylantovi vydá cudzinecká polícia doklad o pobyte na 10 rokov. Ak ide o rodinných príslušníkov azylanta doklad má prvý krát platnosťou iba tri roky. Azylantovi ďalej na požiadanie vydá **cestovný doklad** podľa Dohovoru z 28. júla 1951, ktorého platnosť je na **2 roky** a je možné ju následne predĺžiť. Tento cestovný doklad je uznávaný väčšinou štátov sveta.

3.2. Ako je zabezpečená zdravotná starostlivosť azylantovi?

Azylant má zdravotné poistenie za každých okolností. Ak pracujete alebo podnikáte, zdravotné poistenie platíte vy alebo váš zamestnávateľ. Ak nepracujete ani nepodnikáte, zdravotné poistenie za vás ako za azylanta hradí štát. Ak ste zdravotne poistený znamená to, že máte právo na zdravotnú starostlivosť v Slovenskej republike, ako aj v iných členských štátoch Európskej únie na základe kartičky poistenca.

3.3. Aké druhy dokladov získavajú osoby, ktorým je udelená doplnková ochrana?

Držiteľovi doplnkovej ochrany vydá cudzinecká polícia doklad o pobyte na jeden rok. Po uplynutí jeho platnosti vydá nový doklad o pobyte s platnosťou na dva roky, ak cudzinec podal žiadosť o predĺženie doplnkovej ochrany. Tiež mu vydá **cudzinecký pas**, avšak len vtedy, ak nemá vlastný cestovný doklad. Platnosť cudzineckého pasu je **1 rok** s možnosťou jej predĺženia.

3.4. Ako je zabezpečená zdravotná starostlivosť držiteľovi doplnkovej ochrany?

Držiteľ doplnkovej ochrany má zdravotné poistenie, len ak je zamestnaný alebo podniká a zdravotné poistenie hradí on sám alebo jeho zamestnávateľ. Zdravotné poistenie znamená, že máte právo na zdravotnú starostlivosť v Slovenskej republike, ako aj v iných členských štátoch Európskej únie na základe kartičky poistenca. Ak nie ste zamestnaný ani nepodnikáte, a teda nemáte zdravotné poistenie, máte stále právo na zdravotnú starostlivosť v rovnakom rozsahu ako tí, ktorí zdravotné poistenie majú. Zdravotnú starostlivosť za nich hradí Migračný úrad. To platí len na území Slovenskej republiky.

4. Doklady totožnosti a cestovné doklady

4.1. Prečo mi na začiatku konania policajti zobrali doklady? Kde sú? Kedy mi ich vrátia?

Pri podaní žiadosti o azyl/medzinárodnú ochranu vám policajný útvar zadrží na čas konania cestovný doklad (pas) alebo iný doklad totožnosti (napr. občiansky preukaz, vodičský preukaz, rodný list). O zdržaní dokladu vám vydá písomné potvrdenie. Po preverení pravosti dokladu je tento na čas trvania azylového konania uložený do úschovy v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov v Medveďove. Po skončení azylového konania môžete písomne požiadať o vrátenie zadržaného dokladu tento útvar alebo policajný orgán, ktorý mu ho zadržal.

4.2. Akým dokladom sa mám preukazovať počas azylového konania?

Na prepravu do azylového tábora vám policajti vydajú dočasný papier o vašej totožnosti. V Záchytnom tábore v Humennom vám potom vydajú tzv. preukaz žiadateľa o udelenie azylu (biela papierová skladačka s fotkou). Je dôležité, aby ste tento preukaz počas celého konania nosili so sebou a chránili ho pred stratou alebo poškodením. **Taktiež si všimajte dobu jeho platnosti, ktorá je spravidla 3 mesiace. Pred jej uplynutím je potrebné v tábore požiadať o predĺženie doby platnosti preukazu žiadateľa.**

Ak Vám bol zadržaný cestovný doklad alebo iný doklad totožnosti alebo ak ste mali v minulosti na území Slovenskej republiky udelený pobyt, preukaz žiadateľa o udelenie azylu sa považuje za doklad totožnosti, čo je na ňom osobitne uvedené.

5. Oprávnenosť pobytu na Slovensku, sloboda pohybu a cestovania

5.1. Môžem sa legálne pohybovať po Slovensku?

Počas azylového konania ste oprávnený zdržiavať sa na území Slovenskej republiky, okrem niektorých prípadov opakovanej žiadosti o azyl. V prípade opakovanej žiadosti o azyl sa radšej poraďte s právnikom, či nejde o prípad, kedy aj napriek žiadosti o azyl nie je váš pobyt na Slovensku oprávnený a môžete čeliť vyhosteniu.

Ako žiadateľ o azyl sa môžete legálne pohybovať po celom území Slovenskej republiky. Musíte však mať platnú krátkodobú alebo dlhodobú priepustku a platný preukaz žiadateľa o azyl. Ak ste si ju nepredĺžili, najneskôr v posledný deň trvania priepustky sa musíte vrátiť späť do tábora. **Ak sa budete viac ako 7 dní zdržiavať mimo tábora bez priepustky, migračný úrad Vaše azylové konanie zastaví.**

5.2. Odkedy dokedy mám oprávnenie na pobyt na Slovensku ako žiadateľ o azyl?

Oprávnenie na pobyt vzniká podaním žiadosti o azyl na príslušnom policajnom oddelení a skončí spravidla márnym uplynutím lehoty na podanie žaloby. Ak bola žaloba podaná, odkladá účinky skončenia azylového konania, čiže sa na pobyt žiadateľa naďalej hľadí ako na oprávnený pobyt, a to až do skončenia súdneho konania. Ak žaloba nemala odkladný účinok, o ďalšej oprávnenosti pobytu po doručení rozhodnutia migračného úradu rozhodne na váš návrh súd. Pri opakovaných žiadostiach o azyl môže nastať situácia, keď ani súd už nemôže oprávnenosť pobytu predĺžiť. O oprávnení zotrvať na území SR kvôli dočasným prekážkam pozri bod 8.3.

5.3. Môžem počas azylového konania cestovať do zahraničia?

Žiadosť o azyl vás neopravňuje na vstup do iného členského štátu Európskej únie alebo Schengenského priestoru. Počas trvania azylového konania máte povinnosť zdržiavať sa na území Slovenskej republiky. **Ak migračný úrad zistí, že ste opustili územie Slovenskej republiky, alebo že viac ako 7 dní ste bez priepustky mimo tábora, Vaše azylové konanie zastaví! Slovenská republika však naďalej zostáva krajinou zodpovednou za rozhodnutie o Vašej o žiadosti o azyl podľa Dublinského nariadenia.**

Ak sa rozhodnete opustiť Slovensko počas azylového konania, po vašom návrate môže slovenská polícia vyhodnotiť, že táto skutočnosť naznačuje riziko Vášho opakovaného odchodu zo Slovenska a môže rozhodnúť, že počas azylového konania budete umiestnený v **uzavretom zariadení** bez možnosti jeho opustenia na priepustku.

5.4. Čo sa stane, ak opustím Slovensko pred skončením azylového konania?

Pokiaľ máte záujem o priznanie medzinárodnej ochrany v Slovenskej republike, rozhodne odporúčame, aby ste pred skončením azylového konania nikam mimo SR necestovali. Takéto správanie sa chápe ako nezáujem o azylové konanie, a spravidla vedie k zastaveniu azylového konania. Pokiaľ sa viac ako 7 dní bez priepustky a bez vážneho dôvodu zdržiavate mimo azylového tábora, migračný úrad vydá rozhodnutie o zastavení konania. Ak v ňom chcete neskôr pokračovať, bude spravidla potrebné znovu podať žiadosť o azyl na príslušnom policajnom orgáne. Po podaní žaloby na súd je situácia iná, vaša neprítomnosť nemôže byť dôvodom pre zamietnutie žaloby zo strany súdu, avšak vaša neprítomnosť v SR môže byť súdom rovnako vnímaná ako dôkaz o vašom záujme o úspechu v tomto konaní.

5.5. Ako dlho budem v tábore v Humennom? Kam pôjdem potom? Dokedy sa na mňa vzťahuje zatvorený režim?

Záchytný tábor v Humennom je zariadenie so zatvoreným režimom. V tomto tábore s vami budú vykonané potrebné lekárske vyšetrenia, aby sa zistilo, či netrpíte chorobou ohrozujúcou verejné zdravie. V Humennom žiadatelia o azyl spravidla tiež absolvujú vstupný pohovor na zdôvodnenie žiadosti o azyl. Po vstupnom pohovore a po bezproblémovom absolvovaní zdravotnej prehliadky, sa na vás už zatvorený režim nevzťahuje a môžete žiadať o krátkodobú priepustku z tábora. Následne budete presunutý do jedného z otvorených pobytových táborov, v Opatovskej Novej Vsi alebo v Rohovciach. Pobyt v tábore v Humennom trvá štandardne okolo 21 dní. Spravidla sa rodiny s deťmi a zraniteľné osoby umiestňujú v Opatovskej Novej Vsi a dospelí jednotlivci do tábora v Rohovciach.

5.6. Pobyt mimo tábora

5.6.1. Ako funguje pobyt mimo tábora?

Žiadateľ o azyl má právo byť počas celého azylového konania ubytovaný v pobytovom tábore. V pobytovom tábore platí otvorený režim. Tábor však môže žiadateľ o azyl opustiť len na základe krátkodobej priepustky. Tú možno vydať najviac na 7 dní. Žiadateľ o azyl musí požiadať o priepustku zamestnancov v tábore minimálne deň vopred. Počas pobytu mimo tábor si žiadateľ hradí svoje náklady na stravu a ubytovanie sám. Zdravotná starostlivosť je viazaná na lekára v tábore.

5.6.2. Môžem bývať mimo azylového tábora?

Ak sa chcete dlhšie ako 7 dní zdržiavať mimo tábor alebo bývať mimo tábor, **môžete požiadať migračný úrad o povolenie na pobyt mimo tábora (tzv. dlhodobá priepustka)**. Žiadosť sa podáva písomne u pracovníka migračného úradu, ktorý rozhoduje o Vašej žiadosti o azyl. Počas pobytu mimo tábor si žiadateľ hradí svoje náklady na stravu a ubytovanie sám. Zdravotná starostlivosť je viazaná na lekára v tábore. Podmienkou pre udelenie dlhodobej priepustky je preto preukázanie oprávnenia na bývanie na konkrétnej adrese, a vaše prehlásenie, že máte dostatok finančných prostriedkov, aby ste si uhradili vaše náklady. Ak si tieto výdavky nemôžete uhradiť sám, môžete predložiť vyhlásenie slovenského občana alebo cudzinca s pobytom na Slovensku, že vám poskytne ubytovanie a uhradí všetky náklady na váš život mimo tábora.

5.6.3. Aké povinnosti sú spojené s pobytom mimo tábor?

Ste povinný sledovať platnosť priepustky, ako aj platnosť Vášho preukazu žiadateľa o azyl. O predĺženie platnosti preukazu žiadateľa o azyl pravidelne žiadajte v pobytovom tábore. Platnosť dlhodobej priepustky si môžete predĺžiť u pracovníka migračného úradu a to aj opakovane. Po vydaní dlhodobej priepustky, ako aj po jej predĺžení, ste povinný prihlásiť sa na najbližšej cudzineckej polícii podľa miesta vášho bydliska mimo tábor do 3 pracovných dní (pracovné dni na Slovensku sú pondelok až piatok). Ak zmeníte adresu/ miesto pobytu, musíte o tom informovať migračný úrad a žiadať o novú dlhodobú priepustku. Taktiež informujte o zmene vašich kontaktných údajov – telefónneho čísla, aby ste boli v prípade potreby zastihnuteľný.

6. Zdravie

6.1. Ako je zabezpečená zdravotná starostlivosť pre žiadateľov o azyl?

Počas azylového konania máte právo na **neodkladnú zdravotnú starostlivosť**. Neodkladnou zdravotnou starostlivosťou sa rozumejú situácie ohrozenia života a vážneho zhoršenia choroby žiadateľa. V osobitných prípadoch, ak si to vyžaduje Váš zdravotný stav, vám môže byť poskytnutá aj zdravotná starostlivosť nad rámec neodkladnej zdravotnej starostlivosti. Potrebu jej poskytnutia vyhodnotí na základe vášho zdravotného stavu lekár v tábore alebo špecialista.

Ako žiadateľ o azyl nemáte právo slobodnej voľby lekára alebo zdravotníckeho zariadenia. Zdravotnú starostlivosť žiadateľom o azyl poskytuje lekár alebo zdravotná sestra v tábore. Ak potrebujete pomoc špeciálneho lekára, zdravotnícky personál v tábore vám dohodne odborné vyšetrenie. V prípade vášho pobytu mimo tábor, nestrácate právo na túto zdravotnú starostlivosť, musíte však za ňou cestovať do tábora. O oprávnení na poskytnutie zdravotnej starostlivosti ako žiadateľovi o azyl vám migračný úrad vystaví doklad (žltá kartička), ktorý ste povinný mať pri sebe a chrániť ho pred stratou a poškodením. V priebehu azylového konania máte v tábore taktiež zabezpečený prístup k psychologickému poradenstvu.

6.2. Čo je obsahom zdravotnej prehliadky?

Po podaní žiadosti o azyl ste povinný podrobiť sa zdravotnej prehliadke za účelom zistenia, že netrpíte chorobou ohrozujúcou ostatných¹. Obsahom zdravotnej prehliadky je vyšetrenie krvi, moču, stolice, vyšetrenie RTG, a iné vyšetrenia podľa potreby. Obsah zdravotnej prehliadky závisí aj od toho, ktorými krajinami ste prechádzali cestou z Vašej krajiny pôvodu na Slovensko. Do skončenia zdravotnej prehliadky sa budete zdržiavať v tábore v Humennom. Kým lekár neschváli výsledky vaše prehliadky, nemôže vám byť udelená priepustka na vychádzku z tábora.

7. Práca, štúdium, podnikanie

7.1. Práca

7.1.1. Môžem ako žiadateľ o azyl pracovať?

Pracovať ako žiadateľ o azyl môžete jedine, ak máte naďalej pobyt, ktorý vás k tomu oprávňuje. Ako žiadateľ o azyl môžete po deviatich mesiacoch od začiatku azylového konania pracovať. Je to však iba o dočasné právo na preklopenie vášho dlhého čakania na výsledok azylového konania. So získaním dočasného práva na prácu nie je spojené zvýšenie vašej šance uspieť v azylovom konaní. Ak prestanete byť žiadateľom o azyl, zaniká aj toto dočasné právo na prácu.

Ak v momente uplynutia 9 mesiacov už bola podaná žaloba na krajský alebo najvyšší súd, môžete začať pracovať iba, ak žaloba má zo zákona odkladný účinok. V opačnom prípade môžete začať pracovať iba, ak súd odkladný účinok prizná. Ak ste začali pracovať už pred podaním žaloby, v zamestnaní môžete zotrvať aj počas rozhodovania o odkladnom účinku.

7.1.2. Čo mám urobiť, aby som mohol začať pracovať?

Ak sa chcete ako žiadateľ o azyl zamestnať, a spĺňate podmienky, podáte na Právnom odbore Migračného úradu žiadať o vydanie tzv. potvrdenia o možnosti vstupovať na pracovný trh. Na základe tohto potvrdenia vás môže akýkoľvek zamestnávateľ bez ďalšieho zamestnať. Vaše zamestnanie je zamestnávateľ povinný oznámiť úradu práce.

7.1.3. Aké povinnosti mám ako zamestnaný žiadateľ o azyl?

Prijatie do zamestnania, zmenu zamestnania alebo ukončenie zamestnania ste povinný oznámiť Migračnému úradu. Ak sa zamestnáte, získate zdravotné poistenie, ktoré za vás hradí zamestnávateľ. Preto ste povinný žltú kartičku (doklad o oprávnení na zdravotnú starostlivosť ako žiadateľ o azyl) vrátiť migračnému úradu, ktorý za vás hradil zdravotnú starostlivosť, kým ste nepracovali. Ak to dovoľujú finančné pomery žiadateľa o azyl, Migračný úrad môže rozhodnúť, že žiadateľ je povinný prispievať na pobyt v azylovom zariadení alebo za poskytnutú zdravotnú starostlivosť.

¹ napr. infekčné ochorenia ako črevné parazitózy, vírusové hepatitídy, najmä typu A a B, meningokoková meningitída, z kožných ochorení svrab a zavšivavenie, ochorenia dýchacích ciest, najmä zápal pľúc a tuberkulózu, sexuálne prenosné ochorenia vrátane HIV/AIDS.

7.2. Môžem ako žiadateľ o azyl podnikáť?

Ako žiadateľ o azyl nemôžete na Slovensku podnikáť. To neplatí, ak máte naďalej pobyť, ktorý vás oprávňuje podnikáť.

7.3. Môžem ako žiadateľ o azyl študovať?

Ako žiadateľ o azyl môžete študovať. Do 16 rokov ste povinný chodiť do školy, resp. vaši rodičia alebo osoby, ktoré sú za vás zodpovedné, sú povinní zabezpečiť vašu účasť na vyučovaní.

8. Iné druhy pobytu

8.1. Môžem ako žiadateľ o azyl podať žiadosť o pobyt (trvalý, prechodný, tolerovaný)?

Počas azylového konania nemôžete podať žiadosť o prechodný, trvalý, ani tolerovaný pobyt. Doručením rozhodnutia v azylovom konaní odpadáva prekážka pre podanie žiadosti o tolerovaný pobyt.

8.2. Môžem podať žiadosť o azyl, ak mám už na Slovensku pobyt (trvalý, prechodný, tolerovaný)?

Podanie žiadosti o azyl nemá vplyv na trvanie prechodného alebo trvalého pobytu. Ak máte trvalý alebo prechodný pobyt, polícia vám pri podaní žiadosti cestovný doklad alebo iný doklad totožnosti nezadrží. Zároveň nie ste povinný podstúpiť zdravotnú prehliadku a do času, kým máte platný trvalý alebo prechodný pobyt na Slovensku, nie ste povinný zdržiavať sa v tábore. Povinnosť zdržiavať sa v azylovom tábore vám vzniká až do troch dní po zániku trvalého alebo prechodného pobytu.

Pokiaľ ste mali na Slovensku tolerovaný pobyt, podaním žiadosti o azyl vám tento zaniká.

8.3. Čo je to tzv. oprávnenie zotrvať?

Ak už nemáte oprávnenie na pobyt na Slovensku (napr. po skončení azylového konania vid' 5.2, alebo vypršaní platnosti víz, povolenia na pobyt, uplynutia doby bezvízového styku) existuje viacero okolností, ktoré spôsobujú, že vaše oprávnenie zotrvať na území Slovenskej republiky naďalej trvá.

V prvom rade je to počas trvania prekážok vyhostenia súvisiacich s ohrozením vášho života, nedotknuteľnosti osoby a slobody alebo súvisiacich s vaším postavením ako osoby bez občianstva.

Zotrvať je oprávnený aj cudzinec, ktorému sa poskytuje neodkladná ústavná zdravotná starostlivosť, na ktorého sa uplatňuje karanténa, počas výkonu väzby alebo trestu odňatia slobody. Oprávnenie zotrvať na Slovensku sa vzťahuje aj na lehotu určenú na vycestovanie v rozhodnutí o vyhostení, počas vybavovania formalít v rámci programu asistovaných dobrovoľných návratov, počas zaistenia alebo uplatňovania alternatív k zaisteniu a počas prípravy vyhostenia a Dublinských návratov.

Právo zotrvať sa tiež týka tzv. nevyhostiteľných cudzincov, ktorí nemajú pas, a nemožno im ho zabezpečiť ani v spolupráci s ich ambasádou, ich vycestovanie na cudzinecký pas nie je možné, pričom sa vyčerpala maximálna lehota zaistenia.

Pokiaľ je cudzinec na slobode, o jeho oprávnení zotrvať na Slovensku mu polícia vydá písomné potvrdenie. Toto oprávnenie však nie je povolením na pobyt, iba strpením pobytu

osoby, ktorá dočasne nemá iné riešenie svojej situácie. Ak dôvody pominú, cudzinec je do siedmych dní povinný zo Slovenska vycestovať. V záujme kontroly môže policajt počas trvania tohto oprávnenia uložiť cudzincovi povinnosť pravidelne hlásiť na polícii svoj pobyt.

9. Práva a povinnosti žiadateľa o azyl

9.1. Aké sú moje povinnosti ako žiadateľa o azyl?

V prvom rade ste povinný zdržiavať sa na území Slovenskej republiky. Pokiaľ nemáte trvalý alebo prechodný pobyt, máte tiež povinnosť zdržiavať sa v azylovom tábore. Pohybovať sa mimo tábor môžete po absolvovaní zdravotnej prehliadky a vstupného pohovoru na základe priepustky. Máte povinnosť podrobiť sa zdravotnej prehliadke a zisťovaniu osobných a majetkových pomerov. Ste povinný spolupracovať s migračným úradom, dodržiavať zákony na území Slovenskej republiky a pravidlá pobytu v azylovom tábore. Ste povinný oznámiť migračnému úradu zmenu osobného stavu, ako napríklad uzavretie alebo rozvod manželstva, úmrtie manžela, narodenie dieťaťa.

9.2. Aké práva má žiadateľ o azyl v konaní?

V konaní máte právo na informácie o stave vášho konania a na informácie o právach a povinnostiach. Máte právo oboznámiť sa so všetkými dôkazmi v konaní vo vašom prípade, a právo vyjadriť sa k nim, prípadne navrhnúť ďalšie dôkazy. Máte právo na tlmočenie do jazyka, ktorému rozumiete, ako aj právo na bezplatnú právnu pomoc. Osobitné potreby zraniteľných žiadateľov o azyl sa v konaní o azyle zohľadňujú. Cieľom je aby kvôli svojej odlišnosti neboli v porovnaní s ostatnými znevýhodnení. Rovnako sa osobitne berie ohľad na ich zraniteľnosť pri posudzovaní ich dôveryhodnosti a splnení podmienok pre udelenia azylu alebo doplnkovej ochrany.

9.3. Aké povinnosti má žiadateľ o azyl v konaní?

V konaní máte povinnosť spolupracovať, uviesť všetky skutočnosti dôležité pre posúdenie vašej žiadosti o azyl. Máte povinnosť hovoriť pravdu a predložiť všetky vám dostupné dôkazy. V konaní nesmiete predkladať falošné ani pozmenené dokumenty.

10. Aký je priebeh konania o žiadosti o azyl?

- 10.1** Prvým krokom v azylovom konaní je **podanie žiadosti o azyl** na príslušnom policajnom oddelení (viac v odpovedi na otázku č.1).
- 10.2** Predbežnou otázkou, ktorú je potrebné v azylovom konaní vyriešiť hneď na začiatku konania, je určenie krajiny, ktorá je podľa pravidiel v Dublinskom nariadení zodpovedná za posúdenie vašej žiadosti o azyl. Pre bližšie informácie si pozrite náš infomateriál **Dublinské konanie**. Ak je zodpovednou krajinou Slovenská republika, bude sa podrobne dôvodmi vašej žiadosti o azyl zaoberať slovenský migračný úrad.
- 10.3.** Za účelom zistenia podrobných informácií o vás a dôvodoch vašej žiadosti o azyl bude s vami v tábore v Humennom vykonaný vstupný pohovor s pracovníkom Migračného

úradu. Pre bližšie informácie o pohovore si pozrite náš infomateriál **Príprava na pohovor**.

- 10.4.** Po vstupnom pohovore si Migračný úrad vyhľadáva vo vašom prípade dôkazy. O všetkých dôkazoch, ktoré máte k dispozícii, informujte Migračný úrad alebo vášho právnik. Viac o **dôkazoch** v odpovedi na otázku **č.11**.
- 10.5.** Keď Migračný úrad zhromaždí všetky potrebné informácie a má za to, že sú dostatočné pre vydanie rozhodnutia, dá vám možnosť oboznámiť sa s nimi. Ak máte právnik, môže sa s nimi namiesto vás oboznámiť váš právnik. Pred vydaním rozhodnutia máte vy aj váš právnik možnosť sa vyjadriť ku všetkým zhromaždeným dôkazom, môžete doplniť dôkazy alebo navrhnúť, aby Migračný úrad zabezpečil ďalšie dôkazy.
- 10.6.** Výsledkom konania je vydanie rozhodnutia. Ak máte právnik, bude rozhodnutie doručené jemu a s jeho obsahom vás oboznámi právnik. Ak právnik nemáte, rozhodnutie vám bude doručené a pretlmočené pracovníkom Migračného úrad. Viac o rôznych **druhoch rozhodnutí** v odpovedi na otázku **44**.

11. Dôkazy

11.1. Aké dôkazy môžem predložiť v azylovom konaní?

Dôkazmi sú vaša výpoveď, výpoveď svedkov, vaše doklady totožnosti a iné písomné dokumenty, zdravotné záznamy, fotografie, videá, súdne alebo policajné správy z krajiny pôvodu, články z médií, rôzne správy o politickej a bezpečnostnej situácii vo vašej krajine. Osobitne dôležité sú také podklady, ktoré sa týkajú osobne vás a ktoré preukazujú čo sa vám stalo alebo vám hrozilo. Dôležité sú však aj dôkazy, ktoré poukazujú na to, čo sa stalo v krajine pôvodu osobám v situácii rovnakej alebo podobnej tej vašej.

Po vstupnom pohovore si Migračný úrad vyhľadáva informácie o vašej krajine, aby si overil vaše tvrdenia. Zber týchto informácií trvá niekoľko týždňov, je potrebné ich preložiť do slovenčiny. Upozornite Migračný úrad na verejne dostupné informácie o vašej krajine, ktoré môžu podporiť vaše tvrdenia v azylovom konaní. Ak viete o ďalších dôkazoch (listiny, fotografie, videá, svedkov), ktoré môžu podporiť vaše tvrdenia, predložte ich Migračnému úradu čo najskôr s vysvetlením, prečo ich predkladáte.

11.2. Ako a kedy sa môžem oboznámiť s dôkazmi?

Všetky dôkazy vo vašom konaní sa zhromažďujú v písomnej podobe na migračnom úrade vo vašom spise. Dôkazy môžete predkladať vy sám, váš právnik, ale môže si ich zabezpečiť aj migračný úrad. S dôkazmi vo vašom prípade sa môžete kedykoľvek oboznámiť. Pred vydaním rozhodnutia vás migračný úrad vyzve, aby ste sa oboznámili so všetkými podkladmi, lebo ich už považuje za dostatočné, aby mohol vo vašej veci rozhodnúť. Ku každému dôkazu sa máte právo vyjadriť, doplniť iné dôkazy, navrhnúť získanie ďalších dôkazov. Ak máte právnik, tieto práva za vás uplatňuje právnik.

12. Rozhodnutie

12.1. Ako sa dozviem výsledok azylového konania?

Výsledkom azylového konania je písomné rozhodnutie o vašej žiadosti o azyl. Ak máte právnik, rozhodnutie sa doručuje priamo právnikovi, ktorý vás s jeho obsahom oboznámi. Preto je dôležité, aby ste v konaní ostali s právnikom v kontakte.

Ak nemáte právnik, Migračný úrad vám oznámi miesto a čas doručenia rozhodnutia. Miestom býva azylový tábor alebo kancelária Migračného úradu v Bratislave, kde budete musieť na určený čas prísť. Preto je dôležité, aby ste v konaní ostali v kontakte s Migračným úradom a uviedli vždy správne kontaktné údaje (telefónne číslo). **Ak vás Migračný úrad nebude môcť zastihnúť, vaše rozhodnutie vyvesí na nástenke v tábore a bude sa to chápať ako osobné doručenie, aj keď sa o tom ani nedozviete.**

Migračný úrad vám rozhodnutie odovzdá v písomnej podobe v slovenskom jazyku a prítomný tlmočník vám jeho obsah ústne pretlmočí do jazyka, ktorému rozumiete. Preklad rozhodnutia do cudzieho jazyka sa nevyhotovuje.

12.2. Prečo je deň doručenia rozhodnutia dôležitý?

Ak máte právnik, moment doručenia vám oznámi právnik, lebo je to deň kedy jemu bolo rozhodnutie doručené. Ak nemáte právnik, deň doručenia je ten deň, kedy vám rozhodnutie bolo odovzdané spolu s tlmočníkom v tábore alebo na Migračnom úrade. Ak ste neboli zastihnuteľný a Migračný úrad vyvesil vaše rozhodnutie na nástenke v tábore, je dnom doručenia tretí deň po vyvesení, aj napriek tomu, že ste sa to nedozvedeli.

Deň doručenia je dôležitý, lebo od toho dňa vám plynie 20 alebo 30 dní na podanie žaloby na súd, ak s výsledkom konania nesúhlasíte. Zmeškanie tejto lehoty nemožno odpustiť. S doručením rozhodnutia sa môžu spájať aj iné následky, napríklad aj skutočnosť, že od ďalšieho dňa už nie ste oprávnený na pobyt na území Slovenskej republiky a môžete byť vyhostený, a s tým cieľom aj zaistený. To záleží od druhu rozhodnutia.

12.3. Aké rozhodnutie môže migračný úrad prijať o mojej žiadosti o azyl?

Ak žiadateľ o azyl nespolupracuje, skrýva sa alebo jeho pobyt je neznámy, migračný úrad zastaví alebo preruší azylové konanie. Ak je za posúdenie žiadosti o azyl zodpovedný iný štát podľa Dublinského nariadenia výsledkom konania je zamietnutie žiadosti ako neprípustnej. lebo. Tieto rozhodnutia sa netýkajú podstaty žiadosti o azyl.

Pozitívnym výsledkom azylového konania, ktorým sa priznáva medzinárodná ochrana môže byť rozhodnutie o udelení azylu alebo rozhodnutie o neudelení azylu a udelení doplnkovej ochrany.

Ostatné rozhodnutia znamenajú zamietnutie žiadosti o azyl. Je viac druhom zamietnutia žiadosti o azyl, niektoré z nich majú menej a iné viac závažné právne následky. Najmiernejšie následky má rozhodnutie, ktorým sa neudeľuje ani azyl, ani doplnková ochrana. Možno voči nemu podať žalobu na súd a počas rozhodovania o nej, je žiadateľ stále oprávnenie na Slovensku. Ak je však žiadosť zamietnutá ako zjavne neopodstatnená alebo neprípustná, oprávnenie zotrvať na území SR počas rozhodovania o nej môže priznať len súd na návrh. Oprávnenie trvá dovtedy, kým súd rozhodne, že nepriznáva toto oprávnenie alebo do doručenia rozhodnutia súdu.

Najhoršie právne následky sa spájajú s opakovanými žiadosťami o azyl, v prípade ktorých deň doručenia môže znamenať skončenie oprávneného pobytu a následné pokračovanie vo vyhostovaní.

13. Žaloba na súd

13.1. Čo ak nesúhlasím s výsledkom azylového konania?

Ak nesúhlasíte s rozhodnutím, môžete proti nemu podať žalobu na súd, ktorý preskúma jeho súlad so zákonom a dostatočné odôvodnenie, a správnosť procesného postupu. Lehota na podanie žaloby plynie odo dňa doručenia rozhodnutia a je 20 alebo 30 dní podľa druhu rozhodnutia. Lehota, ktorá sa týka vášho rozhodnutia, je napísaná v poslednom odseku rozhodnutia tzv. poučení o možnosti podať žalobu. Po uplynutí lehoty už nie je možné žalobu podať a rozhodnutie je konečné.

Ak sa v poslednom odseku rozhodnutia píše, že žaloba nemá odkladný účinok, znamená to, že podanie žaloby nepredlžuje oprávnenosť vášho pobytu. V tom prípade je nevyhnutné, aby ste spolu so žalobou požiadali súd o predĺženie oprávnenosti vášho pobytu. Súd by mal o tom rozhodnúť do 15 dní od podania návrhu.

Žalobu môžete podať aj sám, ale máte právo aj na prístup k bezplatnej právnej pomoci. So žiadosťou o právnu pomoc môžete osloviť Ligu za ľudské práva alebo Centrum právnej pomoci.

13.2. Ako môže rozhodnúť súd?

Súd môže vašu žalobu zamietnuť, ak bude podľa neho neodôvodnená. V tom prípade rozhodnutie migračného úradu potvrdí. Ak súd posúdi vaše námietky v žalobe ako odôvodnené, rozhodnutie migračného úradu zruší a vec mu vráti na nové posúdenie. Súd dá migračnému záväzné inštrukcie, ako má v novom konaní postupovať, aby predchádzajúce chyby napravil. Súd môže tiež vyjadriť svoj právny názor, ktorý je pre migračný úrad v ďalšom konaní záväzný pod hrozbou pokuty.

14. Sťažnosť na Najvyšší súd

14.1. Čo ak nesúhlasím s rozhodnutím súdu?

Ak súd vašu žalobu zamietol a rozhodnutie Migračného úradu potvrdil, môžete podať sťažnosť na Najvyšší súd. Lehota na podanie sťažnosti je 30 dní od doručenia rozsudku súdu. Spolu so sťažnosťou je potrebné Najvyšší súd požiadať tiež o predĺženie oprávnenosti pobytu – t.j. o priznanie odkladného účinku sťažnosti. Ak Najvyšší súd odkladný účinok neprizná, alebo o tom nerozhodne, žiadateľ o azyl sa už na území Slovenska nezdržiava oprávnene a nejestvuje prekážka, ktorá by bránila polícii v pokračovaní s realizáciou vyhostenia.

14.2. Môže proti rozhodnutiu súdu podať sťažnosť na Najvyšší súd aj migračný úrad?

V konaní pred súdom máte vy a migračný úrad rovnaké postavenie. Preto aj Migračný úrad sa môže voči rozhodnutiu, ktorým vám dal súd za pravdu, odvolať.

14.3. Ako môže rozhodnúť Najvyšší súd?

Najvyšší súd môže vašu sťažnosť zamietnuť, ak bude podľa neho neodôvodnená. V tom prípade rozhodnutie súdu potvrdí. Ak súd posúdi vaše námietky v sťažnosti ako odôvodnené, rozhodnutie súdu zruší a vec mu vráti na nové posúdenie a so záväznými inštrukciami a právnym názorom. Najvyšší súd však môže rozhodnúť aj o tom, že rozhodnutie súdu zmení tak, že zruší rozhodnutie migračného úradu. Najvyšší súd v takom prípade vracia vec na nové konanie migračnému úradu. Záväznými inštrukciami mu určí ako má v novom konaní postupovať, aby predchádzajúce chyby napravil. Najvyšší súd môže tiež vyjadriť svoj právny názor, ktorý je pre migračný úrad v ďalšom konaní záväzný pod hrozbou pokuty.

15. Čo ak som podal opakovanú žiadosť o azyl?

Pokiaľ ste už v minulosti mali vydané zamietavé stanovisko k podstate vašej azylovej žiadosti, každá ďalšia žiadosť o azyl sa chápe ako opakovaná žiadosť o azyl.

Ak sú okolnosti opakovanej žiadosti rovnaké ako v predchádzajúcom konaní, môže ju migračný úrad zamietnuť ako neprípustnú. O ďalšej oprávnenosti pobytu žiadateľa počas súdneho konania potom rozhoduje súd na návrh. Ak však migračný úrad v rozhodnutí o zamietnutí opakovanej žiadosti ako neprípustnej zároveň prehlási, že táto žiadosť bola podaná výlučne s cieľom vyhnúť sa výkonu už existujúceho rozhodnutia o vyhostení, cudzinecká polícia už nemusí čakať na rozhodnutie súdu a môže vo vyhostovaní pokračovať hneď po doručení rozhodnutia migračného úradu.

Nie každá opakovaná žiadosť o azyl je samozrejme nedôvodná. Podstatne sa mohla zmeniť osobná situácia žiadateľa, ale aj celková situácia v krajine pôvodu. Ak sa v porovnaní so situáciou z predchádzajúceho rozhodnutia podstatne zmenili okolnosti prípadu, musí migračný úrad znovu riadne posúdiť podstatu žiadosti o azyl, t.j. či spĺňate alebo nespĺňate podmienky pre udelenie azylu alebo doplnkovej ochrany. Ak podmienky spĺňate, vašej žiadosti vyhovie. Ak podmienky nespĺňate, zamietne žiadosť ako zjavne neopodstatnenú, čo znamená, že o ďalšej oprávnenosti vášho pobytu počas súdneho konania rozhoduje na váš návrh súd.

16. Čo je to konanie o administratívnom vyhostení a prečo je dôležité vedieť, či bolo voči mne začaté?

Konanie o vyhostení znamená posúdenie oprávnenosti pobytu cudzinca na území Slovenskej republiky. Jeho výsledkom je rozhodnutie o vyhostení, ktorým sa ukladá povinnosť opustiť územie Slovenskej republiky. Preferuje sa dobrovoľné splnenie tejto povinnosti. Ak ste už v minulosti takúto povinnosť nespĺnili, alebo ak sú iné dôvody obávať

sa, že neuposlúchnete, môže nasledovať aj vynútenie splnenia tejto povinnosti. Ak bolo konanie o vyhostení voči vám začaté pred podaním žiadosti o azyl, podanie žiadosti má vždy za následok prerušenie tohto konania do času skončenia azylového konania. Následne možno v konaní pokračovať. Ak bolo v čase podania žiadosti o azyl už rozhodnutie o vyhostení vydané, ak ide o opakovanú žiadosti o azyl podanú výlučne s cieľom oddialiť výkon vyhostenia, možno podľa neho vyhostenie realizovať už po doručení rozhodnutia migračného úradu.

17. Najčastejšie chyby v konaní a odporúčania ako postupovať

Vašou dôležitou povinnosťou v konaní je spolupracovať s migračným úradom. Usilujte sa udržiavať komunikáciu a každú zmenu migračnému úradu hláste. Ak ste v zlej situácii, spolupráca so štátnymi orgánmi vám nemôže byť na neprospech.

Každý dokument, ktorý máte podpísať, a nie je v jazyku, ktorému rozumiete, si nechajte pred podpisom pretlmočiť. Ak nesúhlasíte s obsahom, namietajte obsah zápisu a žiadajte zmenu. Ak vám nevyhovujú, odmietanie podpisu a prevzatia dokumentu na znak nesúhlasu neodporúčame. Dokument podpíšte a Váš nesúhlas naň dopíšte rukou hneď k vášmu podpisu, napríklad aj vo vašom jazyku, ale hlavne čitateľne. Ak vám umožnia, napíšte aj prečo nesúhlasíte. V každom konaní môžete žiadať kontaktovať právnika. AK máte právnika, máte právo ho kontaktovať.

Dokument, ktorý ste podpísali, si žiadajte v kópii. Neskôr ho môžete ukázať právnikovi, aby sa rýchlo zorientoval vo vašej situácii.